

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

м. Київ

21 грудня 2020 року

№ 163

Про затвердження Змін до Положення про організацію готівкового обігу і ведення емісійно-касових операцій у банківській системі в особливий період

Відповідно до статей 7, 15, 33 та 56 Закону України “Про Національний банк України” та з метою безперебійного забезпечення економіки готівковими коштами в умовах особливого періоду Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Положення про організацію готівкового обігу і ведення емісійно-касових операцій у банківській системі в особливий період, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 05 травня 2018 року № 51 (зі змінами), що додаються.

2. Департаменту грошового обігу (Віктор Зайвенко) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.

4. Постанова набирає чинності через 10 днів після її офіційного опублікування.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Інд. 50

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
21 грудня 2020 року № 163

Зміни до Положення про організацію готівкового обігу і
ведення емісійно-касових операцій у банківській системі
в особливий період

1. Пункти 5 та 6 розділу I викласти в такій редакції:

“5. Банки та юридичні особи, які отримали ліцензію Національного банку на надання банкам послуг з інкасації та погодження Національного банку на здійснення операцій з оброблення та зберігання готівки (далі – інкасаторські компанії), які у зв’язку з настанням особливого періоду зупинили або припинили свою діяльність, зобов’язані вивезти в повному обсязі готівку із сховищ до визначених підрозділів грошового обігу в регіонах, підрозділу Національного банку, відповідального за зберігання та перевезення цінностей, або уповноважених банків у терміни, установлені рішенням Правління Національного банку. Інформація про перелік визначених підрозділів грошового обігу в регіонах та уповноважених банків доводиться Національним банком до відома банків та інкасаторських компаній.

Підрозділ перевезення цінностей Національного банку (згідно з окремими розпорядчими актами Національного банку, ураховуючи обсяги готівки, фактично наявної кількості транспортних засобів та чисельності персоналу), підрозділи інкасації визначених державних банків (за договорами) або власні підрозділи інкасації банків (філій, відділень), інкасаторські компанії здійснюють вивезення готівки за обставин, визначених в абзаці першому пункту 5 розділу I цього Положення.

6. Підрозділи Національного банку з дати настання особливого періоду:

1) припиняють роботу з пам’ятними та інвестиційними монетами України, сувенірною продукцією;

2) забезпечують протягом трьох робочих днів повернення пам’ятних монет України, переданих підрозділам Національного банку без попередньої оплати банкам (філіям, відділенням), організаціям та установам;

3) забезпечують повернення інвестиційних монет України, переданих на реалізацію без попередньої оплати;

4) забезпечують протягом семи робочих днів повернення виданих під звіт відповідальній особі пам'ятних монет, сувенірної та супутньої продукції.”.

2. У розділі II:

1) у пункті 10:

абзац перший після слів “задоволення заявок” доповнити словами “підрозділу Національного банку, відповідального за зберігання та перевезення цінностей,”;

абзац другий викласти в такій редакції:

“Підрозділи грошового обігу в регіонах, підрозділ Національного банку, відповідальний за зберігання та перевезення цінностей, разом з уповноваженими та залученими банками проводять організаційні заходи щодо залучення до кас банків банкнот і монет і їх здавання до підрозділів грошового обігу в регіонах, підрозділу Національного банку, відповідального за зберігання та перевезення цінностей, та уповноважених банків для подальшого перерозподілу.”;

2) у пункті 11:

в абзаці першому:

перше речення після слів “Підрозділи грошового обігу в регіонах” доповнити словами “, підрозділ Національного банку, відповідальний за зберігання та перевезення цінностей,”;

у другому реченні слова “в системі Національного банку” замінити словами “в Національному банку”;

в абзаці другому:

перше речення викласти в такій редакції:

“Начальники підрозділів грошового обігу в регіонах, керівник підрозділу Національного банку, відповідального за зберігання та перевезення цінностей, і керівники уповноважених банків зобов'язані забезпечити наявність у сховищах банкнот і монет у необхідних обсягах з урахуванням ситуації, що складається.”;

друге речення після слів “емісійних дозволів” доповнити словом “(дозволів)”;

3) у пункті 12:

абзац перший викласти в такій редакції:

“12. Правління Національного банку має право прийняти рішення про припинення в особливий період діяльності відповідного підрозділу грошового обігу в регіоні та/або припинення дії рішення Національного банку чи перегляду статусу уповноваженого банку або їх евакуації, а також про доцільність залучення до супроводження під час перевезення цінностей

правоохоронних органів або військових формувань. Готівка, що зберігалась у такому підрозділі грошового обігу в регіоні та/або уповноваженому банку, перевозиться до підрозділу грошового обігу чи уповноваженого банку в іншому регіоні або до підрозділу Національного банку, відповідального за зберігання та перевезення цінностей, з урахуванням обсягів готівки, фактично наявної кількості транспортних засобів і чисельності персоналу та на підставі емісійних дозволів (дозволів), наданих підрозділом Національного банку, відповідальним за грошовий обіг.”;

в абзаці третьому слова “у тому числі” замінити словом “уключаючи”;
абзац четвертий викласти в такій редакції:

“Підрозділ Національного банку, відповідальний за грошовий обіг, разом з підрозділом Національного банку, відповідальним за зберігання та перевезення цінностей, з урахуванням ситуації в областях визначає підрозділ, який здійснюватиме перевезення цінностей. Керівник підрозділу Національного банку, відповідального за грошовий обіг (на підставі пропозицій начальників підрозділів грошового обігу в регіонах), керівник підрозділу Національного банку, відповідального за зберігання та перевезення цінностей, відповідно до прийнятого Правлінням Національного банку рішення чи керівники уповноважених банків з метою мінімізації ризиків щодо збереження готівки та інших цінностей під час їх перевезення вирішують питання про необхідність залучення до супроводження правоохоронних органів та військових формувань.”;

4) пункт 13 викласти в такій редакції:

“13. Подання заявок на підкріплення готівкою та вивезення її надлишків, подання звітності та направлення одержувачам і відправникам відповідних емісійних дозволів (дозволів) у разі неможливості виконання цих функцій засобами автоматизованих систем оброблення інформації, здійснюється за допомогою захищеної електронної пошти, телефонного зв'язку (телефонограмами) або інших альтернативних засобів. Підготовка документів та облік операцій з готівкою в залучених/уповноважених банках, підрозділах грошового обігу в регіонах, підрозділі Національного банку, відповідальному за зберігання та перевезення цінностей, здійснюються іншими альтернативними засобами або в ручному режимі на паперових носіях. Бланки первинних, облікових і розпорядчих документів у необхідній кількості повинні бути завчасно підготовлені відповідно до зразків, визначених нормативно-правовими та розпорядчими актами Національного банку з питань організації емісійно-касової роботи в Національному банку, ведення касових операцій банками в Україні, передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків.

Підрозділи грошового обігу в регіонах, підрозділ Національного банку, відповідальний за зберігання та перевезення цінностей, та уповноважені банки в умовах особливого періоду зобов'язані щотижня подавати звіт про рух

готівки та інформацію про залишки готівки в запасах готівки підрозділу Національного банку, відповідальному за грошовий обіг, за допомогою електронної пошти, телефонного зв'язку (телефонограмами) або інших альтернативних засобів. Звіт про рух готівки та інформація про залишки готівки надаються загальними сумами в розрізі індексів, а в разі потреби – у розрізі номіналів.”;

5) пункт 14:

після слів “Підрозділи грошового обігу в регіонах” доповнити словами “, підрозділ Національного банку, відповідальний за зберігання та перевезення цінностей,”;

після слова “обладнання” доповнити словами “(уключаючи автоматизовані системи знищення банкнот)”;

б) абзаци другий та третій пункту 16 викласти в такій редакції:

“Матеріально відповідальні особи сховищ у разі загрози незаконного проникнення сторонніх осіб до будь-якої будівлі Національного банку (уключаючи розташовані в регіонах), уповноваженого банку чи підрозділу Національного банку, відповідального за зберігання та перевезення цінностей, уживають заходів щодо закриття та опечатування сховищ, здавання їх під охорону, а начальник підрозділу грошового обігу в регіоні, директори підрозділів Національного банку, відповідальних за операційну діяльність чи за зберігання та перевезення цінностей, керівник уповноваженого банку зобов'язані забезпечити пошкодження та/або знищення ключів і кодів сховищ і ґратчастих дверей.

Пошкодження/знищення ключів від сховищ і ґратчастих дверей здійснюється в присутності комісії, персональний та кількісний склад якої визначається розпорядчим актом начальника підрозділу грошового обігу в регіоні/директора підрозділу Національного банку, відповідального за операційну діяльність/директора підрозділу Національного банку, відповідального за зберігання та перевезення цінностей/керівника уповноваженого банку. До складу комісії обов'язково включаються касові працівники та представники підрозділу Національного банку, відповідального за безпеку. Пошкодження/знищення ключів від сховищ і ґратчастих дверей здійснюється в механічний або хімічний спосіб, а коди знищуються шляхом їх блокування адміністратором або через механічне руйнування блоку вводу кодів.”.

3. Пункт 22 розділу III викласти в такій редакції:

“22. Залученим банкам забороняється накопичувати готівку у сховищах понад розмір, що забезпечує поточні потреби під час здійснення операцій з готівкою. Перерозподіл залученими банками готівки в межах своєї мережі, а

також її продаж іншим залученим банкам здійснюються лише за погодженням із підрозділом Національного банку, відповідальним за грошовий обіг, підрозділами грошового обігу в регіонах та підрозділом Національного банку, відповідальним за зберігання та перевезення цінностей. Підрозділ Національного банку, відповідальний за грошовий обіг, підрозділи грошового обігу в регіонах та підрозділ Національного банку, відповідальний за зберігання та перевезення цінностей, залежно від ситуації, що склалася, визначають форму погодження та порядок доведення погодження до відома залученого банку.”.

4. У розділі IV:

1) у пункті 26:

в абзаці першому слова “на місцях” замінити словами “в режимі реального часу”;

в абзаці другому слова “в автоматичному режимі на відповідному обладнанні” замінити словами “в автономному режимі на спеціалізованих автоматизованих системах”;

2) у пункті 28 слово “доставку” замінити словом “перевезення”;

3) у пункті 29:

абзац перший викласти в такій редакції:

“29. Підрозділи грошового обігу в регіонах для забезпечення належної організації та проведення утилізації не придатних до обігу банкнот створюють комісію з утилізації не придатних до обігу банкнот (далі – комісія). Персональний і кількісний склад комісії визначається розпорядженням, підписаним начальником підрозділу грошового обігу в регіоні. Головою комісії призначається начальник підрозділу грошового обігу в регіоні або його заступник. До складу комісії також включаються представники органів Національної поліції України (за згодою). До розпорядження про створення комісії вносяться зміни в разі тимчасової відсутності одного з членів комісії. У розпорядженні визначаються строк роботи комісії, повноваження, функції та відповідальність кожного члена комісії. Присутність усіх членів комісії є обов’язковою під час приймання інкасаторами не придатних до обігу банкнот від матеріально відповідальних осіб та з моменту розкриття інкасаторами мішків (касет) із цими банкнотами і до їх повної утилізації.”;

в абзаці другому слова “повної колективної матеріальної відповідальності” замінити словами “колективної (бригадної) матеріальної відповідальності”;

4) у пункті 32:

слова “представника Національного банку в регіоні (або іншого працівника Національного банку на підставі розпорядчого акта Національного банку)” замінити словами “начальника підрозділу грошового обігу в регіоні”;

слова “прізвища бригади інкасаторів” замінити словами “прізвища членів бригади/групи інкасаторів”;

5) у пунктах 33, 34, 35 слово “бригада” у всіх відмінках замінити словами “бригада/група” у відповідних відмінках.

5. У додатках до Положення:

1) у додатку 1 слово “бригада” у всіх відмінках замінити словами “бригада/група” у відповідних відмінках;

2) у додатку 2:

слова “призначеною наказом” замінити словами “призначеною розпорядженням”;

слово “бригади” замінити словами “бригади/групи”.